Jézus és a provokálás

Amikor ki akart billenteni a megszokottból, a hagyományokból.

Melyek voltak Jézus bibliai történetének azok az esetei, amikor a szokásokból, hagyományokból kimozdítani akart, provokált? Mi volt ezeknek a spirituális jelentősége?

Jézus alapvető hozzáállása

- Legfontosabb a **küldetés**, ehhez kellett a "felrázás"
- állóvíz felkavarása
- "kardot hoztam", "apa fia ellen…"
- A világhoz képest **fordított értékrend**:
  - betegség, halál mindig spirituális értelemben
  - a hatalom fordított: "aki a legnagyobb akar lenni…"
    → metanoia → kritika, gondolkodás - mindig is lesznek gondolkodás nélküli követők
- **A hit** - kiemelése, fontossága
- Hogy lenne ma? () - a provokációnak minden korban van aktualitása
  - Mit tenne ma Jézus? → mi a feladatunk most?
  - Mik a ma emberének "hagyományai", "törvényei"? - anyagi jóllét, mindenféle vágy kielégíthető, "jóllakottság" minden téren → közöny, érdektelenség,
  - Hogyan lehet itt provokálni? Kell-e egyáltalán?
  - A helyzet, az emberi természet nem változott, de az intézményi, társadalmi rendszerek igen.
  - Minden lentebb írt probléma forrása ma is megvan.

Jézus fellépése korának vallási és társadalmi rendszerében gyakran hatott provokációként, mivel a betű szerinti törvénykezés helyett a szív szándékára és az Isten iránti kapcsolatra helyezte a hangsúlyt.

A legjelentősebb esetek és azok spirituális üzenete

1. Gyógyítás és cselekvés szombaton (Sabbat)
2. Kapcsolat a „tisztátalanokkal” és bűnösökkel
3. A Templom megtisztítása
4. A törvény radikalizálása
5. Megbocsátás és a „káromlás”
6. A lábmosás – a hierarchia megfordítása

1 Gyógyítás és cselekvés szombaton (Sabbat)

Többször is szándékosan szombaton gyógyított (Mk 3,1–6; Lk 13,10–17)

Jézus szombatnapi (Sabbat) gyógyításai jelentették a leggyakoribb és legnyíltabb ütközési pontot a vallási vezetőkkel.

A szombat

- a zsidó hit legszentebb intézménye volt: a Teremtő előtti hódolat és a munkától való teljes tartózkodás ideje.
- Külön parancsolat! → 2Móz 20,8-11

Jézus többször is szándékosan szombaton gyógyított (például a sorvadt kezű embert vagy a harmincnyolc éve beteg férfit), ami a farizeusok szemében munkának és törvényszegésnek minősült.

- **A provokáció**: Szembement a szigorú pihenőnapi előírásokkal.
- **Spirituális jelentés**:
  - Az ember fontosabb az intézménynél.
  - Jézus kijelentette: „A szombat van az emberért, nem az ember a szombatért."
  - Ezzel azt tanította, hogy a vallási szabályok célja az élet szolgálata, nem a korlátozása.

1.1 A szombati provokáció formái

Jézus nem véletlenül „csúszott bele" ezekbe a helyzetekbe; gyakran a zsinagógában, a vallási elöljárók szeme láttára cselekedett:

- A sorvadt kezű ember: Jézus megkérdezte: „Szabad-e szombaton jót tenni vagy rosszat?" – majd meggyógyította a férfit. [Mt 12:10-14]
- A 38 éve beteg ember: A Bethesda-tónál nemcsak meggyógyította, hanem ráparancsolt: „Vedd az ágyadat és járj!" (Az ágy cipelése szombaton nyílt törvényszegésnek minősült). [Jn 5:3-10] Jn 5:14!
- A meggörnyedt asszony: Aki 18 éve nem tudott felegyenesedni. Jézus „feloldotta" őt a kötelékeiből. [Lk 13:10-17]

1.2 Spirituális jelentőség

1.2.1 Az ember az intézmény felett

Jézus híres mondása: „A szombat van az emberért, nem az ember a szombatért."

- **Üzenet**: A szabályok, törvények, előírások arra valók, hogy szolgálják az embert és Istenhez való közeledését. Ha a törvény betartása akadályozza az irgalmasságot, akkor a törvény elvesztette eredeti célját.

1.2.2 Isten szüntelen munkálkodása

Amikor a szombati munka miatt vádolták, Jézus így válaszolt: „Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom." [Jn 5:17]

- Tehát: **Isten nem pihen! szüntelenül munkálkodik**
- **Üzenet**: Isten jósága és fenntartó ereje nem tart szünnapot. A gyógyítás és a szabadítás az isteni természet lényege, ami minden idő felett áll.

1.2.3 A Sabbat valódi értelme: a Szabadság

A szombat eredetileg az egyiptomi rabszolgaságból való szabadulás emléknapja is volt.

- **Üzenet**: Jézus azzal, hogy megszabadította a betegeket a kórtól, **a szombat eredeti jelentését állította vissza**: a rabság (betegség) alóli felszabadulást és a teljes nyugalmat.
- → tehát a 6 nap munkálkodás a rabság, a 7. nap a pihenés a szabadság szimbóluma → Jézus a valódi szabadító

1.2.4 Jézus a „Szombat Ura" (Mt 12,8, Mk 2,28, Lk 6,5)

Ezzel a kijelentésével Jézus azt üzente, hogy ő rendelkezik a törvény felett.

- „A szombat lett az emberért, és nem az ember a szombatért. Úgyhogy az Emberfia ura a szombatnak is." [Mk 2,27-28]
- **Üzenet**: Nem a rituális előírásokhoz való hűség menti meg az embert, hanem a Krisztussal való kapcsolat, aki maga a „nyugalom".

A szombati provokáció célja: Jézus le akarta bontani azt a spirituális gőgöt, amely a szabályok pontos betartását fontosabbnak tartotta, mint a szenvedő ember sorsát.

- Számára a vallásosság mércéje nem a tiltások listája, hanem a cselekvő szeretet.

1.2.5 Hogy lenne ma?

Gyógyítás szombaton → A bürokrácia és az egészségügy kijátszása

Jézus rendszeresen gyógyított szombaton, ami akkor a legnagyobb vallási tabu megszegése volt. Számára az ember szenvedése előbbre való volt a szabálynál. De:

- **akkor sem a gyógyítás volt az elsődleges célja Jézusnak**, **hanem a szabadítás**, ugyanakkor
  - aki hozzáfordulna, ugyanúgy meggyógyítaná
  - emiatt kuruzslónak, csalónak tartanák, és nyilván veszélyeztetné az egészségügy mai rendszerét
- Az **üzenet**: A rendszer és az intézmény fontosabbá vált, mint maga az ember, akit szolgálnia kellene.

2 Kapcsolat a „tisztátalanokkal” és bűnösökkel

A **mózesi tisztasági szabályok** szerint bizonyos embereket kerülni kellett.

Jézus mégis:
- Megérintette a leprást,
- kapcsolatba lépett vérfolyásos asszonnyal,
- halottat érintett.

Rendszeresen együtt étkezett vámszedőkkel, prostituáltakkal és leprásokkal. Megérintette a betegeket, és szóba állt a szamáriaiakkal, akiket a zsidók megvetettek.

- **A provokáció**: Megsértette a rituális tisztaságra vonatkozó szabályokat és a társadalmi tabukat.
- **Spirituális jelentés**: Isten országa mindenkié. Jézus azt üzente, hogy senki sincs kizárva az isteni kegyelemből, és a „lelki egészséghez” nem elszigetelődés, hanem szeretet és közösségvállalás vezet.

Jézus korában a „tisztaság” nem higiéniai, hanem rituális és társadalmi kategória volt. Aki tisztátalanhoz ért, maga is tisztátalanná vált, és kirekesztődött az istentiszteletből. Jézus ezt a falat bontotta le szisztematikusan.

A provokáció célpontjai
- **A leprások**:
  - Akkoriban „élő halottnak” tekintették őket, akiket Isten átka sújt. A fertőzés miatt rendkívül szigorúan el voltak különítve.
  - Jézus nemcsak beszélt velük, hanem megérintette őket.
- A **vámszedők**:
  - A római megszállókat kiszolgáló, korrupt „hazaárulók”.
  - Jézus nemcsak hívta őket, de egy asztalhoz ült velük (pl. Máté vagy Zákeus), ami a teljes közösségvállalás jele volt.
- **„Bűnös” nők**:
  - Olyan asszonyok, akiket a társadalom megbélyegzett.
  - Jézus hagyta, hogy megérintsék, megmossák a lábát, és védelmébe vette őket a kövezéstől vagy a gúnytól.
- **Szamáriaiak**:
  - A zsidók vallási és etnikai ellenségei.
  - Jézus egy szamáriai nőtől kért vizet, ami két tabu (nemzetségi és nemi) egyidejű áthágása volt.
  - Az "irgalmas szamaritánus" példabeszéd több szempontból is provokáció volt.

2.1.1 Spirituális üzenetek

A hangsúly nem a kirekesztésen, hanem az egység helyreállításán van.

1. A „fordított fertőzés”

A törvény szerint a tisztátalanság fertőző. Jézusnál ez megfordult: az ő tisztasága és szentsége „fertőzte meg” a bűnöst, gyógyulást és bocsánatot hozva.

- **Üzenet**: Isten szentsége nem sérülékeny, nem kell félteni a bűntől; ereje van átalakítani azt.
- Másik példa: "nem az fertőzi meg az embert, ami bemegy a száján, hanem ami kijön." - teljesen fordított, spirituális gondolkodás

2. Az irgalom elsődlegessége

Jézus válasza a farizeusoknak: „Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek.”

- **Üzenet**: A vallás célja nem az igazak elszigetelése a világtól, hanem az elveszettek felkutatása.
- Az irgalom, megbocsátás, vissza- vagy befogadás fontosabb a rituális szabályoknál.

3. Az emberi méltóság helyreállítása

Azáltal, hogy szóba állt velük, Jézus visszaadta nekik az emberi arcukat és a reményt.

- **Üzenet**: Isten szemében senki sem „selejt” vagy reménytelen eset.
- A bűnös állapot nem végleges ítélet, hanem egy állapot, amiből van kiút.

4. Az asztalközösség mint az Ország előképe

Az együtt étkezés a Biblia szimbolikájában a mennyei lakoma előképe.

- **Üzenet**: Isten országa nem érdemeken alapul, hanem a meghíváson és az elfogadáson.

A provokáció lényege: Jézus tettei azt üzenték, hogy

- a szeretet nem ismer karantént.
- Aki Istenre hivatkozva rekeszt ki másokat, az valójában Istentől távolodik el.

→ hindu Kasztrendszer

2.1.2 Hogy lenne ma?

A leprások érintése → A társadalmi buborékok áttörése

- A kitaszítottság, kirekesztés ma is probléma.

A leprások a kor abszolút kitaszítottjai voltak, akiket karanténba kényszerítettek. Jézus megérintette őket, vállalva a tisztátalanságot.

- A **mai provokáció**: Jézus a nagyvárosok legveszélyesebb nyomornegyedeibe, a pályaudvarok aluljáróiba menne a hajléktalanokhoz, a súlyos drogfüggőkhöz, vagy a menekülttáborok lakóihoz? Nem távolságtartó segélyszervezetként utalna pénzt, hanem közéjük ülne, megölelné őket, és egy asztalhoz ülne velük.
- A **botrány**: A jómódú, progresszív és konzervatív elit egyaránt felháborodna. A köztisztaságiak elzavarnák, a járókelők elfordítanák a fejüket, a közösségi médiában pedig „woke”-nak (felébredt) vagy épp „közveszélyes őrültnek” bélyegeznék, amiért fertőzésveszélyt okoz és rontja az utcaképet.
- Az **üzenet**:
  - A modern ember a buborékjaiba és a steril online terekbe menekül a valóság elől.
  - Jézus ott van, ahonnan mi elfordítjuk a tekintetünket.

3 A Templom megtisztítása

3.1 A történet lényege

Jézus a jeruzsálemi templom udvarán találta a kereskedőket, akik áldozati állatokat árultak, és a pénzváltókat, akik a pogány érméket szent fél-sékelre váltották (haszonnal). → vallás, rituálék

Kötélből ostort font (az állatok miatt), kiűzte őket, felborította az asztalokat, és szétszórta a pénzt.

A templom megtisztítása (a „templomkiűzés”) Jézus egyik legradikálisabb, nyíltan konfrontáló fellépése volt. Felborította a pénzváltók asztalait, kihajtotta a templom udvaráról az állatokat (Mt 21,12–13).

- Ezek a vallási szertartások kellékei voltak → nyíltan ellene ment a nyerészkedő vallásosságnak (→ "rablók barlangja")
- Ez nem csupán egy hirtelen haragból elkövetett tett, hanem egy mélyen szimbolikus prófétai jel.
- A tudatosságot mutatja az előkészület (ostort font)

A **provokáció**: Közvetlenül támadta a vallási intézményrendszer gazdasági motorját és a kialakult kultikus rendet.

A provokáció rétegei

- Gazdasági csapás: A templomi árusítás a papság és az elit komoly bevételi forrása volt.
  - Jézus a rendszer „pénztárcáját” támadta meg.
- A helyszín: Az eset a Pogányok Udvarában történt. Ez volt az egyetlen hely, ahol a nem-zsidók imádkozhattak volna, de a kereskedelmi zaj élhetetlenné tette a spirituális elmélyülést.
- A tekintély megkérdőjelezése: Azzal, hogy rendet tett, azt üzente: neki több joga van rendelkezni „Atyám háza” felett, mint a hivatalos papságnak.

3.2 Spirituális jelentés

Az imádság házát nem szabad üzletté silányítani. Ez a tett a belső, tiszta istentisztelet szükségességére hívta fel a figyelmet a külsőséges szertartásokkal szemben. → "Lélekben és igazságban"

3.2.1 Az imádság házának visszaállítása

Jézus idézte a prófétákat: „Az én házam imádság háza lesz minden nép számára”.

- Üzenet: Az Istennel való kapcsolat nem lehet üzlet tárgya.
- A vallás ne legyen kizárólagos (ne szorítsa ki a „pogányokat”) és ne váljon profitorientált gépezetté.

3.2.2 A belső templom koncepciója

Amikor számonkérték, Jézus azt mondta: „Romboljátok le ezt a templomot, és három nap alatt felépítem”. Ő itt már a saját testére (és feltámadására) utalt.

- Isten helye nem a templomban van, hanem az ember szívében. → "Lélekben és igazságban"
- "Menj be a te belső szobádba… aki a rejtekben is lát…"
- **Üzenet**: A kőből épült templom korszakának vége.
  - Az új „templom” maga Jézus, illetve az ember lelke, ahol Isten valóban lakozik.

3.2.3 Radikális megtisztulás

Az ostor és a felforgatott asztalok a szent "felfordulást" és az új rend elérkezését képviselik a képmutatás, a mindenek feletti törvény- és hagyománytisztelet, a felszínes vallásossággal szemben.

- **Üzenet**: A spirituális életben olykor drasztikus „takarításra” van szükség.

- Ki kell söpörni a rutint, az önzést és a vallási köntösbe bújtatott kapzsiságot, hogy helyet kapjon a valódi jelenlét.

A **következmény**: Ez az esemény volt az egyik utolsó csepp a pohárban. A jeruzsálemi elit ekkor döntötte el véglegesen, hogy Jézust el kell pusztítani, mert veszélyezteti a vallási-politikai status quót.

3.2.4 Hogy lenne ma?

A kufárok kiűzése a templomból → A spirituális, vallás-"piac" lebontása

- A vallás mögé bújtatott üzleti érdekek kérdése mai is itt van.

Jézus korbáccsal kiterelte a templom udvarából a kereskedőket, akik az Istenhez való hozzáférést pénzzé tették. Jézus fellépése nem fizikai erőszak volt az emberek ellen, hanem egy prófétai jel (direkt akció), amely azt a rendszert célozta meg, amely meggyalázta a hely szellemét. Az a hely Istené, mindenkié, a szegényeké!

A mai provokáció:

- Vajon Jézus megjelenne a spirituális és önfejlesztő elvonulásokon, táborokban? Vagy a televíziós prédikátorok műsoraiban?
- Vagy?
- **Hol van ma az a hely**, amely Istené, mindenkié, a szegényeké! És mégis el van zárva?
  - vallásos köntösbe bújtatott üzleti érdekek
- Vajon elmenne-e Jézus ma Vatikánba a pápához, egyszerű ruhában, szegényen, mint Assisi Ferenc?

A szeretetteljes határozottság:

- A szeretet nem jelent passzivitást vagy a rossz jóváhagyását.
- Jézus tette az „indulatos" szeretet (szent harag) példája, amely megvédi azt, ami tiszta.
- Ma ez a fogyasztói társadalom manipulatív mechanizmusainak határozott és radikális leleplezését jelentené. → vagyis?

A botrány: Az influenszerek és spirituális guruk felháborodnának, hogy Jézus tönkreteszi a „szabad piacot" és korlátozza a vallásszabadságot. A biztonsági őrök bilincsben vinnék el.

Az üzenet:

- A spiritualitás nem egy megvásárolható prémium termék vagy fogyasztási cikk.
- A békéd nem egy újabb előfizetésen múlik.
- A külső és belső templom egyensúlya, hogy van ez az életünkben?

4 A törvény radikalizálása, betöltése

(„Én pedig azt mondom nektek...")

A Hegyi beszédben Jézus idézte a mózesi törvényeket (pl. „ne ölj"), de mélyítette azokat (pl. „aki haragszik atyjafiára, méltó az ítéletre").

- A **provokáció**: Saját tekintélyét a Törvény (Tóra) fölé helyezte, amit istenkáromlásnak tartottak.
- **Spirituális jelentés**: Nem elég külsőleg betartani a szabályokat; a gondolatok és az indulatok tisztasága ugyanilyen fontos. A törvény betűjét a szeretet lelkületével kell megtölteni.
- "Legyetek tökéletesek"

Jézus nem eltörölni akarta a mózesi törvényeket, hanem a gyökerükig (radix) hatolni. A Hegyi beszédben használt „Hallottátok, hogy megmondatott... Én pedig azt mondom nektek..." formulával a külső cselekvéstől a belső indítékig tolta el a hangsúlyt.

- **megmondatott**: nem csak az írott törvény, hanem a hagyományok is!

4.1 A radikalizálás fő területei

Emberölés

- **A gyilkosságtól a haragig**
- Nem elég nem ölni; a szívben hordozott harag és a másik ember lebecsülése (szidalmazása) ugyanúgy ítélet alá esik.
- ellenségszeretet

Szexualitás

- **A paráznaságtól a tekintetig**
- Nem csak a fizikai hűtlenség bűn; a vágyakozó, birtokolni akaró tekintet már a szívben elkövetett házasságtörés.
- Belső tisztaság

Megbocsátás

- **A bosszútól a szeretetig**
- A „szemet szemért” elv helyett (ami a bosszú korlátozására született) a „tartsd oda a másik arcodat is” elvét hozta be. A legmagasabb szint: az ellenség szeretete.
- "Hetvenszer hétszer" kell megbocsátani

A beszéd tisztasága

- **Az esküdözéstől az igazmondásig**: Nincs szükség nagy esküdözésekre; az ember szava legyen hiteles: „az igen legyen igen, a nem pedig nem”.
- az fertőz meg, ami kimegy az ember száján

Képmutatás → tisztaság

- A farizeusokkal való kemény viták – **külső vallásosság és a képmutatás** kritikája
- Jézus **nem volt tekintély tisztelő**, valódi látással látta az embert a külső mögött.
- gyakran provokatívan beszélt: „Meszelt sírok vagytok…” Ez rendkívül erős nyelvezet.

Fontos árnyalat:

- a farizeusok többsége komolyan vallásos ember volt;
- Jézus kritikája nem általában a vallásosság ellen irányult - ő betartotta a vallási előírásokat, ha a szeretettel nem ellenkezett

4.2 Spirituális jelentőség

4.2.1 A szív vallása a forma helyett

Jézus rámutatott, hogy a törvény betű szerinti betartása gyakran csak álca. Valaki lehet „törvénytisztelő” úgy is, hogy közben gyűlölet van benne.

- Üzenet: Az erkölcs nem a tetteknél kezdődik, hanem a gondolatoknál és az indulatoknál.
- A forrás: a szív mélye, tisztasága - innen indul ki minden

4.2.2 Az emberi erőtlenség elismerése

A törvény ilyen szintű radikalizálása (pl. „legyetek tökéletesek”) teljesíthetetlen az ember számára.

- **Üzenet**: Ez a radikalitás arra készteti az embert, hogy felismerje saját korlátait, és ne a saját „jóságában”, hanem Isten kegyelmében, segítségében, jóságában bízzon.

4.2.3 A szeretet, mint a törvény betöltése

Jézus szerint minden törvény a szeretet kettős parancsában (Isten és embertárs szeretete) gyökerezik.

- **Üzenet**: Ha szeretet van valakiben, akkor nem kell tiltólista, mert a szeretet természeténél fogva nem öl, nem csal és nem hazudik. A szeretet a törvény „lelke", forrása.

4.2.4 A látható és a láthatatlan világ egysége

Jézus megszüntette a kettősséget a „szent" vallásos tettek és a „hétköznapi" belső világ között.

- **Üzenet**: A spiritualitás nem egy különálló életszelet, hanem a teljes lényünk (gondolataink, vágyaink) átadása az isteni rendnek.

4.3 A provokáció lényege:

Jézus megfosztotta a vallásos embert az önelégültségtől. Azt üzente, hogy az igazi tisztaság nem a megmosott kezekben, hanem a tiszta szándékban rejlik.

4.4 Hogy lenne ma?

- a törvény és (vallásos) szabályok tisztelete mindenek felett ma is kérdés
- **új vallás**: a haza, hazaszeretet, becsület – provokáció: pl a katonaság megtagadása

5 Megbocsátó hatalom → „Isten-káromlás"

Amikor meggyógyított egy bénát, először azt mondta: „Megbocsáttattak bűneid." Mt 9:2-8, Lk 5:19

- A **provokáció**: A korabeli felfogás szerint bűnt csak Isten bocsáthat meg, így Jézus ezzel isteni tekintélyt igényelt magának.
- **Spirituális jelentés**: A testi gyógyulásnál fontosabb a lélek felszabadítása a bűn terhe alól. Isten irgalma közvetlen és elérhető.

Jézus korában a bűnbocsánat kizárólag Isten felségterülete volt, amit a templomi áldozati rendszeren keresztül gyakoroltak. Amikor Jézus saját tekintélyére hivatkozva bűnöket bocsátott meg, az a vallási vezetők szemében a legsúlyosabb bűnnek, istenkáromlásnak (blaszfémia) minősült.

Az egyik legradikálisabb eset: A béna meggyógyítása

Amikor egy bénát a tetőn keresztül engedtek le elé, Jézus nem a testi gyógyítással kezdte, hanem azt mondta: „Fiam, megbocsáttattak bűneid."

- A **provokáció**: A farizeusok azonnal felháborodtak: „Ki bocsáthat meg bűnöket más, mint egyedül az Isten?" Jézus ezzel nyíltan Isten helyébe emelte magát.
- A „bizonyítás": Hogy megmutassa, van hatalma a láthatatlan világban (bűnbocsánat), véghezvitte a látható csodát (gyógyítás): „Kelj fel, vedd az ágyadat és járj!"
- Példák: Mt 9:2-8, Jn 5:14

5.1 Spirituális jelentőség

5.1.1 A bűn, mint belső rabság

Jézus ezzel azt tanította, hogy a legnagyobb nyomorúság nem a testi betegség, hanem az Istentől való elszakadtság (a bűn).

- **Üzenet**: A teljes emberi gyógyulás a lélek felszabadításával kezdődik. A bűnbocsánat belső békét ad, ami nélkül a testi egészség csak ideiglenes állapot.

5.1.2 Az isteni jelenlét közvetlensége

A templomi rituálék (áldozatok, közvetítő papok) helyett Jézus a közvetlen találkozásban adta meg a feloldozást.

- **Üzenet**: Isten nem elérhetetlen távolságban van, és nem bonyolult ceremóniák mögé bújik. Az irgalom „helybe jön” az emberhez Krisztus által.

5.1.3 A tekintély áthelyezése

Ez a provokáció azt az alapvető kérdést vetette fel: „Ki ez az ember?”

- **Üzenet**: Ha Jézus megbocsáthat, akkor ő vagy egy őrült istenkáromló, vagy valóban Isten Fia, isteni erő működik benne. Ezzel
- döntés elé kényszerítette a hallgatóságát: elismerik-e benne az isteni tekintélyt.

5.1.4 A megbocsátás láncreakciója

Jézus később tanítványainak is hatalmat adott a megbocsátásra, és a Miatyánkban feltételül szabta az egymásnak való megbocsátást.

- **Üzenet**: A bűnbocsánat nem egy lezárt égi, fentről jövő kegyelem, hanem egy élő erő, amelynek át kell járnia az emberi kapcsolatokat.
- **Megváltás kérdése**: mit jelent a megváltás? Az embernek mindig meg kell bocsátania és hinne kell Isten megbocsátásában. Ez nem egy lezárt, Jézus halálával "elintézett" ügy, hanem
  - folyamatos, külső-belső, fentről lefelé, tehát Istentől ember felé,
  - és belülről kifelé, a másik ember felé áramló megbocsátó erő, lelkület

Ez persze ugyanannak az Istentől emberig tartó erőnek az áramlása.

A következmény:

- Ez a fajta provokáció vezetett végül a kereszthalálhoz.
- A vád, ami alapján halálra ítélték a Nagytanács előtt, éppen az istenkáromlás volt – mert Istennek tartotta magát.

5.1.5 Hogy lenne ma?

- alapvető fontosságú, hogy a Jézusban működő, pl megbocsátó erők, bennünk is működnek

6 A lábmosás – a hierarchia megfordítása

- Az utolsó vacsorán Jézus szolgai munkát végez.
- Ez kulturálisan meghökkentő.
- A hatalmi logika megfordul.

A lábmosás spirituális jelentősége az utolsó vacsorán a radikális alázat, az önfeláldozó isteni szeretet és a bűnöktől való megtisztulás kifejezése. János evangéliuma szerint Jézus ezzel a szimbolikus tettel mutatta meg, hogy a valódi nagyság a mások iránti szolgálatban rejlik. [1, 2, 3]

6.1 A legfontosabb spirituális jelentések

A szolgai alázat, mint isteni példa:

- Az ókori Keleten a poros utak miatt a lábmosás az étkezések előtti alapvető higiénia része volt.
- Ezt a munkát kizárólag a legalsóbb rangú rabszolgák végezték.
- Azzal, hogy a Mester vette át ezt a szerepet, megfordította a világi hatalmi struktúrákat.
- Megmutatta, hogy Isten dicsősége a szolgálatban nyilvánul meg. [1, 2, 3]

A mindhalálig tartó szeretet pecsétje:

- A bibliai szöveg kiemeli, hogy Jézus „mindvégig szerette őket”.
- A lábmosás megelőlegezi a kereszthalál önátadását.
- Jézus még az Őt eláruló Júdás lábát is megmosta, kifejezve a feltétel nélküli szeretetet. [1, 2, 3]

Közösségvállalás és szentségi jelleg:

- Amikor Péter apostol először tiltakozott a lábmosás ellen, Jézus így felelt: „Ha nem moslak meg, semmi közöd sincs hozzám.”
- Ez a gesztus tehát a Krisztussal való spirituális egység jele.
- Szimbolikusan a keresztségre (vízzel való lemosás) is utal, amely megtisztítja az embert. [1, 2]

Kölcsönös szolgálat parancsa:

- Jézus közvetlen utasítást adott tanítványainak: „Példát adtam nektek, hogy ti is úgy tegyetek, ahogyan én tettem veletek”.
- Ez a keresztény etika alapja: a közösség tagjainak készen kell állniuk arra, hogy hordozzák egymás terheit és szolgálják egymást. [1, 2]

6.2 Hogy lenne ma?

- A jézusi parancs örök: "Aki a legnagyobb akar lenni köztetek…"

Összegzés: Mi volt Jézus célja?

Jézus nem rombolni akart, hanem – saját szavai szerint – betölteni a törvényt. A provokációval arra kényszerítette hallgatóságát, hogy:

- Alaposan alakítsák át gondolkodásukat, értékrendjüket
  → gyakorlatilag fordított értékrend a világhoz képest
- Lépjenek ki a vallási rutinból.
- Váltsák fel a félelmet és az ítélkezést irgalommal.
- Vegyék észre, hogy az istenkapcsolat nem rítusok sorozata, hanem személyes jelenlét.

Dombi János
Balatonszemes, 2026